

Synpunkter på detaljplan för handel mm inom fastigheten Majoren

(DP Majoren MSN0156/20)

När den nuvarande detaljplanen för området gjordes, reglerades att endast handel med skrymmande varor var tillåten och att butiker skulle vara minst 1000 m² stora.

Så fort planen var klar släppte kommunen fram butiker med icke-skrymmande varor. Ingen butik i området har skrymmande som en huvuddel av sortimentet. Jysk har en del möbler, men övervägande lakan, handdukar, kuddar och täcken. Elgiganten säljer en del vitvaror och stora tv-apparater, men mest mobiltelefoner, laptoppar och spelkonsoler. Rusta, Överskottsbolaget, Granngården och Swedol har ett sortiment av småpryttlar som för några decennier sedan såldes i varuhus eller järnaffärer i stadskärnan. Arken Zoos etablering ledde till att den smådjursbutik som tidigare fanns i stadskärnan slog igen.

Och, i strid med den nuvarande planen, har kommunen även släppt fram butiker med mindre yta än 1000 m², eftersom den nya ersättningsplanen sänker minimiytan till 500 m², som ett sätt att "fastställa dagens användning".

Nu ska man alltså utvidga den typen av handel. Ägarna till handelsområdet önskar att det ska bli lönsammare. I planens konsekvensbeskrivning saknas helt analys av hur Falu centrum kan komma att påverkas om kravet på storlek för butikerna i Majoren halveras från 1000 m² till 500 m². Detta är anmärkningsvärt, då handeln på Regementet-Majoren redan lett till tomma butikslokaler i stadskärnan. Kommunen måste visa att den nya planbestämmelsen inte ytterligare utarmar centrumhandeln.

Utifrån Naturskyddsföreningens perspektiv är det största problemet med externhandel att det blir besvärligare att handla utan att använda bil. Staden får en struktur som bidrar till att biltrafiken systematiskt ökar på bekostnad av mer hållbara transportalternativ. När det gäller mindre varor som man inte köper så ofta är stadskärnan unikt lämplig, eftersom alla bussar går dit och många naturligt passerar där på väg hem från jobbet.

Så till frågan om livsmedelshandel. Detta är varor som de flesta handlar flera gånger i veckan och kassarna blir ofta tunga. För att undvika att ytterligare sätta oss fast i ett bilberoende, behöver det finnas livsmedelsbutiker i närheten av alla större bostadsområden. Då kan de boende ta sig dit med t ex cykel, barnvagn eller annat bärhjälpmedel. Boende nära Majoren har i och med Ica Maxi redan god dagligvaruservice inom gångavstånd. Det behövs ingen mer stor livsmedelsbutik i det området.

Eftersom man bara kan konsumera en viss mängd mat, kan man säga att livsmedelshandeln är ett nollsummespel. Då nya butiker öppnas, tappar befintliga butiker omsättning, vilket kan leda till att de läggs ner. Om en ännu större andel av livsmedelshandeln i Falun koncentreras till Majoren-Regementet, så finns en påtaglig risk att en eller flera bostadsnära butiker försvinner (i Sundborn, Hosjö, Norslund, Britsarvet, Slätta och/eller Kvarnberget) och fler falubor blir tvingade att köra bil varje gång de ska handla mat. Sammantaget finns således stora risker att förslaget till nya planbestämmelser för Majoren leder till ett mindre hållbart Falun.

Det är allvarligt att kommunen mitt i klimatkrisen tar fram sådana här planförslag och att planen dessutom saknar en beskrivning av dess konsekvenser gällande transportbehov och påverkan på centrumhandeln. Planen speglar en oförståelse för att vi skapar strukturella förändringar som bland annat leder till ett ökat bilberoende. *Den omställning till ett hållbart samhälle som måste ta plats här och nu borde vara det vägledande samhällsintresset.*

Falun 2022-06-26

Styrelsen Naturskyddsföreningen i Falun

/ Christine Riedwyl
Ordförande